

ЕКОНОМІЧНА ПОВЕДІНКА МОЛОДІ У КОНТЕКСТІ «ТЕОРІЇ ПІДПРИЄМНИЦТВА»

Купновицька К.В.

ДНЗ «Львівське вище професійне училище торгівлі та сфери послуг»

Дяченко Л.А., к.е.н., доцент

Львівська обласна Мала академія наук учнівської молоді

Дослідження теми, яке відображає економічну поведінку молоді у контексті «теорії підприємництва» - питання різностороннє. Економічні теорії, в яких аналізуються окремі економічні явища або процеси, існують давно, створені низкою наукових вчених. До таких вчених відносяться: Г. Скаруффі, У. Стаффорд, Т. Мен, А. Монкретьєн (теорія меркантилізму); М.Фрідман, Ф.Хаєк, С.Ойкен, Н.Беррі, А. Лернер (теорія неолібералізму); Б.Виксель, Д. Нейман, О. Моргенштерн (теорія маржиналізму), Ф. Кене, Ж. Тюрго, В. Мірабо, Г. Летрон (теорія фізіократії) та ін [1,3].

Слід зазначити, що «теорії підприємництва» досліджували Р. Кантільйон, Й. Шумпетер, Ф. Хаєк, П. Дракер та інші[1,3].

За матеріалами наукових досліджень різних авторів, було узагальнено та охарактеризовано економічну категорію «підприємництво», що відображено у табл.1., узагальнено за джерелами: [1-4].

Таблиця 1 - Характеристика категорії «підприємництво»

Підприємництво – це:
– поєднання трьох класичних факторів виробництва: землі, капіталу, праці;
– інноваційна діяльність, виробництво нових товарів і послуг, або старих – з новими якостями; впровадження нових методів виробництва;
– нові можливості отримувати прибуток, завдяки організаційним здібностям людини;
–пошук та вивчення нових економічних можливостей, характеристика поведінки тощо;
–процес створення чогось нового, що має вартість;
–тип економічного мислення, що передбачає самостійну новаторську діяльність людини, в міру ризикованих рішень;
–вміння здійснювати у практичну діяльність нововведення та по- іншому розуміти ринкові можливості тощо.

У взаємозв'язку та взаємозалежності із категорією «підприємництво», знаходиться економічна категорія «підприємець». «Підприємець» - основний господарюючий суб'єкт, який підприємець завдяки наявності певної сукупності рис втілює у практику функції підприємництва і за свою працю отримує підприємницький дохід, мінімум – нормальний прибуток [4,с.722]. Слід зазначити, що поняття «підприємець» запровадив у економічну термінологію

французький економіст Р. Кантільйон. За Р. Кантільйоном, головною рисою підприємця він вважав уміння ризикувати, передбачати майбутнє, а також поєднувати прагнення привласнення доходу і можливі втрати [4,с.722]. На підставі низки наукових джерел, було визначено сутність категорії «підприємець», що узагальнено подано в (табл. 2), узагальнено за джерелами: [1-4].

Таблиця 2 - Сутність категорії «підприємець»

Підприємець – це:
-новатор, який бачить нові можливості для підприємницької діяльності;
-власник капіталу, а інколи співвласник капіталу та вмiє управляти капіталом;
-вмiє самостійно здійснювати управління процесами функціонування підприємства;
- спішний менеджер, який зайнятий продуктивною працею та здатний швидко реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища;
-вмiє ефективно працювати з інформацією, вивчати тенденції ринку, на якому функціонує підприємство;
-вмiє ризикувати в міру;
-вмiє вести ділові переговори;
-вмiє безперервно навчатись тощо.

Дослідження даної наукової теми показали, що існує низка чинників, які також мають вплив на економічну поведінку молоді. «Поведінка» - спосіб життя і дій у різних сферах суспільних відносин, передусім в економіці [3, с.761]. Економічна поведінка молоді передбачає задоволення їхніх економічних потреб, а також вивчення відношення молоді до власної поведінки у сфері економічних відносин. Виявлено, що успішна та ефективна підприємницька діяльність молоді, вимагає інвестицій у нематеріальні активи, а саме: нові технології виробництва товарів чи послуг, освіту, знання з низки різних дисциплін, систему управління підприємствами, авторські права на товарні знаки і торгові марки, програмне забезпечення, висока кваліфікація кадрів, індивідуальні, психологічні та особистісні риси персоналу, що також має вагомий роль у здійсненні підприємницькою діяльністю. Для дослідження економічної поведінки молоді, відповідно до обраної теми наукового дослідження, поставленої мети та завдань, які передбачалося вирішити, була складена анкета для проведення опитування учнів: «Чи плануєте Ви займатися власною підприємницькою діяльністю?».

Було виявлено, що у віковій категорії учнів від 16 до 18 років, які відповідали на запитання анкети, найбільша їх частка становить саме вік 17 років, які позитивно відповіли на це запитання, а саме – 30, 1%. Щодо сфери діяльності, у якій учні хотіли би займатися підприємницькою діяльністю, то 45, 5% відповіли, що ця діяльність стосуватиметься обраного фаху.

Основними причинами намірів учнів займатися власною

підприємницькою діяльністю були такі: **1** - власні мотиви забезпечити собі та своїй сім'ї вищий рівень фінансового достатку - 85, 6%; **2** - можливості власної самореалізації в суспільстві, а також бажання брати на себе відповідальність за своє майбутнє - 58, 4%; **3** - відчуття того, що саме зараз є сприятливий час здійснювати власну підприємницьку діяльність - 25, 6%; **4** - маю приклади успіхів інших людей у підприємницькій діяльності - 24, 9%; **5** - бачу нові можливості для підприємницької діяльності саме зараз - 41, 4%; **6** - усі мотиви, які тут вказано - 75, 1%. Слід зазначити, що на запитання, яке стосується бізнес- книг, які читає молодь у даній віковій категорії, готуючись до майбутньої власної підприємницької діяльності - 15, 7% відповіли позитивно.

У висновках слід зазначити наступне: проведене дослідження ролі підприємництва, у економічній поведінці молоді, у контексті «теорії підприємництва», дозволяє стверджувати: молодь має наміри займатися власною підприємницькою діяльністю. Сучасну молодь характеризує економічна свідомість, цілеспрямованість, мотивація і бажання реалізувати себе у сфері підприємницької діяльності, соціальна адаптація, у т.ч. до змін на ринку праці тощо.

Література:

1. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія/С.В.Мочерний.Т.1. К.: Видавничий центр «Академія». 2000. 864 с.
2. Білецька Л., Савич В., Білецький О. Економічна теорія. К.: ЦУЛ, 2019. 688с.
3. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія. К.: ЦУЛ. 2019, 448с.
4. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія. Т.3. К.: Видавничий центр «Академія», 2001. 848 с.

СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ В УПРАВЛІННІ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Пісклова Д. А.

*Науковий керівник: Непран А. В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Безперервне підвищення вимог до якості продукції, зростаюча її складність обумовлює необхідність удосконалення і підвищення ефективності систем управління якістю продукції, а це можливе лише при використанні статистичних методів, які базуються на апараті математичної статистики, і застосуванні ЕВМ.

Статистичні методи забезпечують можливість прийняття правильних рішень за результатами малого числа спостережень і, тим самим, дозволяють побудувати високоефективну, економічно вигідну систему управління якістю продукції і сформуванню режим її функціонування.

Згідно ДСТУ 9000-2007 система управління якістю – це система управління для спрямування та контролю діяльності організації стосовно якості [1]. Статистичні методи управління якістю поділяються на статистичний аналіз